

JAARVERSLAG 2006

Foto mevrouw J. de Roy van Zuydewijn, Den Haag

Presentatie van de inventaris *Het archief van de Hoge Raad van Adel (1809) 1814-1984 en de gedeponeerde familiearchieven* op 25 oktober 2006 in de Raadszaal, Nassaulaan 2B, Den Haag.

Van rechts naar links: drs. C.O.A. baron Schimmelpenninck van der Oije (voorzitter), jhr.dr. F.K.M. van Nispen tot Pannerden (lid), de heer en mevrouw Plomp-Kamphuis (directie Centraal Bureau voor Genealogie), dr. J.C. Kort (wetenschappelijk medewerker), drs. C.A.M. Gietman (redacteur Nederland's Adelsboek) en mr. E.J. Wolleswinkel (secretaris).

JAARVERSLAG 2006

VERSLAG VAN DE RAAD

In 24 (2005: 26) zaken bracht de Hoge Raad van Adel advies uit. Vijf van deze hebben betrekking op adelszaken, één op naamswijziging, acht op wapens, twee op emblemen, vier op vlaggen en vier op ridderlijke orden. In totaal werden 23 (26) nieuwe en 6 (4) oude dossiers behandeld. De nieuwe betroffen 4 (4) onderwerpen van algemene aard, 4 (2) adelszaken, 1 (0) naamswijzigingen, 5 (6) wapenverleningen en -verbeteringen, 3 (3) vlaggen, 2 (3) emblemen en onderscheidingen, 1 (4) Ridderlijke Duitse Orde en 3 (4) Maltezer Orde.

Adelszaken

In het filiatierregister werden 127 (334) akten van geboorte, huwelijk en overlijden ingeschreven. Anders dan in 2005 vond geen achterstallige inschrijving van complete (historische) takken van adellijke geslachten plaats.

Een verzoek om inlijving in de Nederlandse adel van een Nederlander op grond van afstamming uit een Galicisch adellijk geslacht werd op formele grond (inlijving van buitenlandse adel is volgens artikel 2, lid 3a, van de Wet op de adeldom slechts mogelijk tezamen met een verzoek tot naturalisatie) negatief beoordeeld. Ook al zou afstamming van een adellijk geslacht uit het voormalige koninkrijk Galicië (thans opgedeeld onder de republieken Polen en Oekraïne) bewezen kunnen worden, dan zou wegens het ontbreken van een vergelijkbaar adelsstatuut, dat van toepassing is op een thans nog wettelijk erkende adel, niet voldaan kunnen worden aan de eisen van eerdergenoemde wet.

Een aanvraag van een Britse staatsburger, wiens adeldom nog bewezen diende te worden, maar wiens voorgeslacht mogelijk oorspronkelijk tot de adel van het Heilige Roomse Rijk der Duitse Natie behoorde, om zijn gezin in te schrijven in het filiatierregister van de Nederlandse adel, kon niet worden gehonoreerd vanwege onvergeloofbare adelsstatuten. Bij Koninklijk Besluit van 16 september 1815, nr. 70, is bepaald dat er geen wederkerigheid (reciprociteit) bestaat in het verlenen van adeldom (inlijving) tussen het Verenigd Koninkrijk en het Koninkrijk der Nederlanden. Een verzoek om inlijving op grond van eventuele continentale adeldom, zou door de Raad negatief beoordeeld worden aangezien de adel van het voormalige Heilige Roomse Rijk thans staatsrechtelijk niet meer bestaat (art. 2, lid 3, van de Wet op de adeldom).

Een verzoek om inlijving in de Nederlandse adel van een Nederlander op grond van een in Engeland gekochte voormalige Franse adellijke titel, werd negatief beoordeeld omdat koop volgens het Nederlandse adelsrecht nimmer een grond is geweest noch kan zijn voor opname in de Nederlandse adel. Aangezien de rechtsgeldigheid voor het voeren van deze titel ontbreekt, heeft de Raad het gebruik van de titel in het maatschappelijk verkeer uitdrukkelijk ontraden vanwege mogelijke verwarring met rechtmatig in Nederland verleende adellijke titulatuur.

In de zaak van zeventwintig leden van een van oorsprong niet-adellijk geslacht, waarvan een (andere) tak tot de Nederlandse adel behoort, deed de Rechtbank Rotterdam op 22 september 2006 uitspraak, waarin ambtshalve verbetering van de geboorteakten werd gelast door verwijdering van het predikaat. Vier vergelijkbare zaken werden reeds op 19 mei 2006 doorverwezen naar de Rechtbanken van Breda en 's-Hertogenbosch.

De voorzitter vertegenwoordigde de Raad bij de Nieuwjaarsontvangst op Paleis Noordeinde te 's-Gravenhage, de 4 mei-herdenking te Amsterdam en de opening van de Staten-Generaal. Bij zijn afscheid op 19 januari als directeur van het Maritiem Museum Rotterdam werden hem door de burgemeester van Rotterdam de versierselen uitgereikt behorende bij zijn benoeming tot officier in de

Orde van Oranje-Nassau bij Koninklijk Besluit van 23 december 2005, nr. 05.004824. Hij is thans voorzitter van de Raad van Toezicht van het museum. Op 1 april hees hij de Nederlandse vlag bij de opening van de buitententoonstelling 'Waterschapsvlaggen' van de Stichting Vlaggenmuseum Rotterdam, waarvan hij adviseur is. Zijn lidmaatschap van de Historische Commissie, adviesorgaan van de Ridderlijke Duitse Orde, Balije van Utrecht, werd in het verslagjaar gecontinueerd. De voorzitter woonde de jaarvergadering bij van de Ridderschap van Noord-Brabant en het negentiende lustrum van de Souvereine Militaire Hospitaal Orde van Malta, Afdeling Nederland, in 's-Hertogenbosch. Begin oktober ontving hij mr. P.W.A. Schellekens, per 1 september benoemd tot directeur van het Kabinet der Koningin, voor een kennismakingsbezoek.

Het lid van de Raad jonkheer Van Nispen tot Pannerden was mede namens de Raad aanwezig bij het jaarlijkse Interrijderlijk Overleg tussen de verschillende ridderschappen, de Nederlandse Adelsvereniging, de Vereniging voor Jongeren van Adel in Nederland en de Hoge Raad van Adel, dat op 11 maart 2006 werd gehouden op kasteel Maurick te Vught.

De secretaris trad als getuige-deskundige op in een bezwaarschriftprocedure van een edelman naar aanleiding van de weigering door de Bewaarder van de Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers om zijn adellijke predikaat te vermelden in de kadastrale registratie. Volgens artikel 7 van de Wet op de adeldom zijn de koninklijke besluiten van 1815 en 1822 van kracht gebleven, die vermelding van adellijke titulatuur op officiële documenten verplicht stellen. Evenals in 2004 werd de secretaris gehoord door de Commissie van advies voor de zaken betreffende de burgerlijke staat en de nationaliteit (Ministerie van Justitie) over de vermelding van buitenlandse adellijke titels in akten van de burgerlijke stand. Buitenlandse adellijke titels, aldaar vervallen of niet, gelden volgens Nederlands recht niet als adellijk. Om te bepalen of een buitenlandse titel dient te worden overgenomen in een Nederlandse akte van de burgerlijke stand, dient bekeken te worden of de titel in het land zelf deel uitmaakt van de naam. In concrete gevallen wordt bij twijfel contact opgenomen met de Hoge Raad van Adel. De commissie ziet af van het plaatsen van een openbare mededeling in *Burgerzaken & Recht* omdat in de praktijk weinig problemen over deze materie blijken voor te komen.

Op 30 mei 2006 bracht de Nationale ombudsman rapport uit naar aanleiding van een ingediende klacht over uitspraken van de secretaris van de Raad in het door jonkheer Binnert de Beaufort geschreven artikel *Noblesse Manquée* in het tijdschrift Quote van juni 2004. De klacht werd niet gegrond verklaard, met uitzondering van de kwalificatie 'querulanten' voor leden van de Vereniging Buitenlandse Adel in Nederland, die het vereiste van een correcte bejegening schendt. Hoewel het niet de woorden van de secretaris zelf waren, die hem door de interviewer min of meer in de mond werden gelegd, heeft volgens het oordeel van de Nationale ombudsman de secretaris onvoldoende afstand van deze betiteling genomen.

Op de afscheidsreceptie van drs. F.E.R. Rhodius als directeur van het Kabinet der Koningin bood de secretaris hem namens de Raad twee door heraldisch tekenaar Bultsma vervaardigde wapentekeningen aan van het koninklijke wapen en het familiewapen Rhodius als pendants.

Naamswijzigingen

De Raad adviseerde de minister van Justitie niet negatief inzake een verzoek tot naamswijziging van een vrouwelijk lid van de Nederlandse adel om de naam van haar moeder aan te nemen, waarmee het gebruik van haar adellijke titel zou vervallen. De Algemene maatregel van bestuur van 6 oktober 1997 (Stb. 463), houdende regels voor geslachtsnaamswijziging (in 2001 en 2002 op details gewijzigd), maakt slechts een uitzondering voor adellijke geslachtsnamen wanneer daar een andere geslachtsnaam aan wordt toegevoegd.

Wapens

In het verslagjaar werd bij koninklijk besluit een wapen verleend aan het waterschap Aa en Maas en de gemeenten Bronckhorst, Koggenland, Oude IJsselstreek en Utrechtse Heuvelrug. De heer P. Bultsma vervaardigde 6 (7) wapendiploma's.

Vier, tengevolge van herindelingen gevormde publiekrechtelijke lichamen, namelijk het waterschap Aa en Maas en de gemeenten Koggenland, Lansingerland en Nieuwkoop, wendden zich tot de Raad met verzoek om advies inzake een door hen te voeren wapen.

Het waterschap **Aa en Maas** ontstond op 1 januari 2004 door samenvoeging van de waterschappen De Aa en De Maaskant. Het verzoek werd bij brief van 3 januari door de als intermediair optredende secretaris van de Noord-Brabantse Commissie voor Wapen- en Vlaggenkunde ingediend. Na uitvoerig overleg, waarbij diverse ontwerpen en wijzigingen daarop aan de orde kwamen, werd tenslotte overeenstemming bereikt over een heraldisch en esthetisch geslaagd wapen, dat nog in het verslagjaar werd verleend (zie bijlagen).

Op 1 januari 2007 is in de provincie Noord-Holland de nieuwe gemeente **Koggenland** tot stand gekomen door fusie van Obdam en Wester-Koggenland. De aanvraag voor een wapen werd tevoren gedaan en wel bij brief van 12 mei door het kennelijk eveneens voor Obdam optredende college van burgemeester en wethouders van Wester-Koggenland. Eén van de door de Raad voorgelegde ontwerpen werd zonder verdere discussie aanvaard, zodat ook in dit geval het koninklijk besluit van wapenverlening nog in het verslagjaar kon worden uitgevaardigd (zie bijlagen).

In de provincie Zuid-Holland werd eveneens op 1 januari j.l. de nieuwe gemeente **Lansingerland** gevormd, die is samengesteld uit Berkel en Rodenrijs, Bergschenhoek en Bleiswijk. Namens de inmiddels voormalige gemeenten werd bij brief van 30 mei door drie raadsleden advies gevraagd. Als antwoord daarop werden bij brief van 21 augustus twee door de Raad vervaardigde ontwerpen voorgelegd. In november werd bericht ontvangen dat de besluitvorming ter zake aan de nieuwe gemeente zou worden overgelaten. Deze heeft inmiddels laten weten voornemens te zijn ook de plaatselijke bevolking hierbij te betrekken, zodat een definitieve keuze nog wel enige tijd op zich zal laten wachten.

Bij brief van 13 december werd een aanvraag ontvangen van de Stuurgroep Nieuwkoop ten behoeve van een derde op 1 januari van dit jaar gevormde gemeente, die als voorlopige naam **Nieuwkoop** heeft gekregen. In deze in Zuid-Holland gelegen gemeente zijn Liemeer, Nieuwkoop en Ter Aar samengegaan. Over de betreffende aanvraag is inmiddels advies uitgebracht.

Voorts werd in februari door het Centrum voor Kerkelijke Heraldiek te Eelde, optredend als gemachtigde voor het **bisdom Groningen-Leeuwarden**, een voorstel tot een wapen voor dit bisdom ingediend. Het betreft hier geen nieuw bisdom, maar een gewijzigde naam voor het in 1956 (her)opgerichte bisdom Groningen, waarmee wordt gerefereerd aan het feit dat eertijds, in de 17de eeuw, ook een bisdom Leeuwarden heeft bestaan. Hierop werd bij brief van 4 mei een advies uitgebracht ten aanzien waarvan officieel nog niets is vernomen. Informeel is door de gemachtigde meegedeeld dat een reactie aanstaande zomer mag worden verwacht.

De hoofdarchitect van de Rijksgebouwendienst werd, in het kader van de herinrichting van de Ridderzaal, geadviseerd over de wapenschilden uit de landsheerlijke periode, waarvan er zeven in chronologische volgorde op het muurvlak boven de publieke tribune zijn geplaatst.

Emblemen

Van de zijde van het Ministerie van Defensie werden in het verslagjaar twee adviesaanvragen ontvangen inzake een vast te stellen embleem.

De eerste, bij brief van 9 januari ingediend door de Plaatsvervangend Commandant Zeestrijdkrachten, betrof de **Directie Planning & Control (P & C)**, een afdeling van het Commando Zeestrijdkrachten (CZSK), dat recentelijk, in het kader van de nieuwe organisatiestructuur van het Ministerie, tot stand is

gekomen. Het oorspronkelijke ontwerp werd, na vooroverleg ter secretarie van de Raad, op enkele punten aangepast om beter te voldoen aan de heraldische vereisten. Het vervolgens voorgelegde embleem laat op een groene ondergrond een gouden driehoek zien waarop een grote rode pijl is geplaatst en, gaande over de schacht van de pijl, een ovaal met de Rijksleeuw. Deze figuratie rijst op uit een golvende schildvoet die uit vier afwisselend blauwe en zilveren banen bestaat. In dit embleem representeert de gouden driehoek het CZSK, dat veelal op de grens van land (het groene veld) en zee (de vier golvende banen) opereert. De specifieke rol die de Directie P & C binnen het Commando vervult, namelijk “de integrale aansturing van de operationele en ondersteunende procesketens”, wordt gesymboliseerd door de rode pijl en de aan het embleem toegevoegde spreuk “Exitus Acta Probat” (het resultaat bepaalt de deugdelijkheid van de daden). De Rijksleeuw refereert rechtstreeks aan het CZSK dat het oorspronkelijk in 1971 aan de afdeling Marine van het Ministerie van Defensie verleende embleem, zijnde het Rijkswapenschild op twee schuingekruiste ankers met de koningskroon en de spreuk “Pugno Pro Patria” (ik strijd voor het vaderland), van de Bevelhebber der Zeestrijdkrachten heeft overgenomen. Het embleem werd, na een positief advies van de Raad, bij beschikking van 20 juni vastgesteld door de Commandant Zeestrijdkrachten voor wie het ook persoonlijk als embleem geldt.

De tweede aanvraag werd bij brief van 16 mei gedaan door de waarnemend secretaris Traditiecommissie Krijgsmacht ten behoeve van de **Directie Militaire Gezondheidszorg**, die als opvolger van de Directie Militair Geneeskundig Beleid sinds 1 augustus 2004 operationeel is. In de nieuwe organisatiestructuur is deze directie een afdeling van de Hoofddirectie Personeel, zijnde een beleidsonderdeel van het Ministerie van Defensie als geheel. Op het door de Raad uitgebrachte advies van 21 augustus is tot op heden nog niets vernomen.

Vlaggen

In het verslagjaar werden, voor zover aan de Raad bekend, geen vlaggen van publiekrechtelijke lichamen vastgesteld. De Achterhoekse gemeenten Montferland en Oude IJsselstreek aan welke de Raad in 2005 over een vlag had geadviseerd, hebben te dien aanzien nog geen beslissing genomen.

In het verslagjaar verzochten drie gemeenten, te weten Koggenland, Lansingerland en Utrechtse Heuvelrug, om advies inzake een door hen te voeren vlag, de eerste twee tezamen met de aanvraag voor het wapen. Aangezien vlaggen veelal worden gebaseerd op het wapen, wordt met een advies doorgaans gewacht totdat over het laatste overeenstemming is bereikt. Het wapen van **Koggenland** werd, zoals eerder medegedeeld, nog in het verslagjaar verleend, waarna bij brief van 1 december een voorstel voor de vlag werd gedaan. Recentelijk werd officieus van de zijde van de gemeente vernomen dat behandeling in de gemeenteraad niet op korte termijn zal plaatsvinden.

Aan **Lansingerland** werd nog geen advies uitgebracht, aangezien over het te voeren wapen nog niets (definitief) bekend is. Wel werd bij brief van 4 mei, geamendeerd op 1 augustus, een ontwerp voorgelegd aan **Utrechtse Heuvelrug** dat op 3 mei een wapen verleend kreeg. Blijkens nadien ontvangen berichten is deze vlag binnen de gemeente nog steeds onderwerp van deliberatie.

Ridderlijke Orden

Ten aanzien van de Ridderlijke Duitse Orde, Balije van Utrecht werd positief geadviseerd inzake het verlenen van agreatie voor de benoeming van jonkheer Tjalling Aedo Johan van Eysinga tot ridder-expectant.

Mede op grond van een reeds in 2003 uitgebracht advies van de Raad inzake aanpassing van de toelatingseisen, waar het de eis van vier adellijke kwartieren betreft, stelde de Ridderlijke Duitse Orde, Balije van Utrecht, in 2006 nieuwe statuten vast. Thans is slechts één adellijk kwartier paternel van vóór 1795 en één adellijk kwartier maternel zonder ouderdomsgrens vereist. Verder zijn er wijzigingen in de functionele samenstelling tot stand gebracht.

Aan de Souvereine Militaire Orde van Malta, Afdeling Nederland, werden in het verslagjaar verklaringen van admmissie tot deze orde verstrekt ten behoeve van Emilie Anne Louise barones van Voorst tot Voorst, Leïla Marie Agnès Geneviève Andrée gravin de Marchant et d'Ansembourg en Patrick Frederik Ferdinand ridder de van der Schueren.

VERSLAG VAN DE SECRETARIE

Secretaris en personeel

De secretaris nam deel aan het periodiek overleg dat de Nederlandse Adelsvereniging (NAV) heeft met het Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR) betreffende de volledige en juiste vermelding van adellijke familienamen, titels en predikaten op officiële documenten. In samenwerking met de directeur van het Kabinet der Koningin en het hoofd advieslijn van de Dienst Burgerzaken van de gemeente 's-Gravenhage adviseerde hij tot correctie van de namen, titels en predikaten van de leden van het koninklijk huis, zoals deze vermeld worden in de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA), met inbegrip van de zogenaamde 'aanschrijfnamen'.

De secretaris woonde symposia en presentaties bij te Antwerpen (Kasteel d'Ursel: adellijke familiearchieven), Brussel (ambtswoning Vlaamse minister-president: uitreiking wapendiploma's Vlaamse Heraldische Raad), Nijmegen (Radbouduniversiteit: Rembrandt), 's-Gravenhage (Ridderzaal: voorbezichtiging inrichting; Hoge Raad der Nederlanden: bronnenuitgave oud-vaderlands recht; Centraal Bureau voor Genealogie: afscheid plv.-directeur Plomp; Museum Meermannovestreenianum: Juliana van Stolberg; Tweede Kamer der Staten-Generaal: voorzittersportretten; Nieuwe Kerk: Christiaan Anthony Ver Huell; Gothische Zaal: Prinses Amalia Concert), Apeldoorn (Nationaal Museum Paleis Het Loo: schilderijen koningin Wilhelmina; Lodewijk Napoleon), Krimpen aan de IJssel (Zuid-Hollandse Genealogische Vereniging: 60-jarig bestaan) en Rotterdam (Koninklijke Roei- en Zeilvereniging 'De Maas': afscheid notaris Anema).

De secretaris trad toe tot het bestuur van de Brantsen van de Zypstichting te Arnhem, die zich in nauwe samenwerking met de Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen inzet voor het behoud van Gelderse familieportretten.

De detacheringsovereenkomst tussen het Nationaal Archief en de Hoge Raad van Adel betreffende de aanstelling van dr. J.C. Kort ten behoeve van inventarisatiewerkzaamheden van de bij de Raad gedeponeerde (familie)archieven werd gecontinueerd, niettegenstaande de beëindiging van zijn dienstverband met het Nationaal Archief.

Correspondentie en bezoekers

Tijdens de verslagperiode zijn 818 (754) brieven, merendeels via e-mail, ingekomen en/of uitgegaan. De ingekomen brieven hebben betrekking op de volgende onderwerpen: 212 (202) zaken van algemene en huishoudelijke aard, 150 (136) adelszaken, waaronder ridderlijke orden, 114 (102) genealogie, 188 (172) heraldiek, waaronder wapenverleningen aan publiekrechtelijke lichamen en krijgsmachtonderdelen, 32 (28) vlaggen, 102 (88) filiatierregister, 18 (14) burgerlijke stand en 2 (4) naamsveranderingen.

Er zijn 188 (163) bezoeken aan de leeszaal gebracht, waarin enkele groepsrondleidingen begrepen zijn.

De website van de Hoge Raad van Adel, waaraan steeds meer documenten worden gekoppeld, werd in het verslagjaar door ongeveer duizend belangstellenden per maand bezocht.

Archief en bibliotheek

Op 25 oktober werd na afloop van de vergadering van de Raad het negende deel in de reeks archiefinventarissen van de Hoge Raad van Adel gepresenteerd, waarvoor een twintigtal gasten was uitgenodigd. Na een welkomstwoord van de secretaris overhandigde dr. J.C. Kort als hoofdauteur het eerste exemplaar van *Het archief van de Hoge Raad van Adel (1809) 1814-1984 en de gedeponeerde familiearchieven* aan de voorzitter, die vervolgens een dankwoord uitsprak. In de inventaris kon op de

valreep nog het gedeelte van het Naamswijzigingsarchief van de Raad (1941-1947) worden opgenomen, dat bijna veertig jaar in bruikleen was gegeven aan het Centraal Bureau voor Genealogie (de zogenaamde 'dubbele-namen dossiers'). Alvorens in de archiefruimte geplaatst te worden, werden de ongeveer 5000 dossiers in enkele weken tijd door medewerker A. Gritter, in samenwerking met oud-medewerker H.P. Fölting, opnieuw verpakt in zuurvrije omslagen en dozen. Hiermee werd tevens bereikt dat dit archief zonder archiefvernietiging in omvang van 24 naar 16 strekkende meter kon worden teruggebracht.

Door het Nationaal Archief werden stukken uit het archief van de familie Beelaerts van Blokland overgedragen, die betrekking hebben op jonkheer Frans en op zijn zoon jonkheer Matthias Adriaan, beiden in hun functie van lid en voorzitter van de Hoge Raad van Adel, respectievelijk over de perioden 1935-1956 en 1956-1966 (1974). Ook deze archiefstukken konden nog in de gepubliceerde inventaris van het Raadsarchief worden opgenomen.

De twaalf gedeponeerde familiearchieven, waarvan de inventarisatie in dit negende deel van de inventarisreeks is gepubliceerd, betreffen de elf adellijke geslachten De Bossart, Van Brienen van Ramerus, Von Derfelden, Van der Goes van Dirxland, Van Keppel, Van Kretschmar, Melvill van Carnbee, Van Raab van Canstein, Reigersman, Von Schmid en Wittert van Hoogland. Het twaalfde archief is van de niet-adellijke familie Wildeman. Het is aan de Hoge Raad van Adel nagelaten door de genealoog M.G. Wildeman (1864-1936), wiens moeder een barones Van Asbeck was.

Kleine restauratiewerkzaamheden, alsmede het opnieuw verpakken in zuurvrije dozen en papier van de collecties en familiearchieven, zijn onder leiding van mevrouw J. de Roy van Zuydewijn verspreid over het gehele verslagjaar voortgezet.

Een belangrijke aanwinst betreft het archief van jonkheer Karel Alfred Arthur von Steiger (1861-1936), onder andere ontwerper van glas-in-lood ramen, dat door zijn kleindochter werd overgedragen. Uit de familie Nahuys werden enkele adelsdiploma's en genealogieën geschonken.

De secretaris vervolgde zijn serie artikelen 'Overheidsheraldiek' en 'Uit de collecties van de Hoge Raad van Adel' in 'De Nederlandsche Leeuw', tijdschrift van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde, waarin verleende overheidswapens, respectievelijk (zeldzame) wapenboeken en genealogische handschriften worden beschreven en in kleur afgebeeld. Deze publicaties lopen synchroon met het digitaliseren van de collectie.

De heer Gritter stelde de aanwinstenlijsten 83 en 84 van de bibliotheek samen, die ook via de website van de Hoge Raad van Adel geraadpleegd kunnen worden. 21 (29) jaargangen van tijdschriften werden gebonden door de reguliere binder, Boekbinderij Van Dijk v.o.f. te 's-Gravenhage.

Gebouw en materieel

Het door het Instituut Collectie Nederland in opdracht van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap uitgevoerde inventarisatieonderzoek naar uitgegeven bruiklenen resulteerde in een zestal bruiklenen meer dan bij het Ministerie waren geregistreerd. Hiervoor werd een aanvullend bruikleencontract opgemaakt. Van het totale bruikleen blijken drie kunstvoorwerpen voor te komen op de lijst van eventueel te restitueren cultuurgoederen uit de Tweede Wereldoorlog.

Uit de handschriftencollectie van de Hoge Raad van Adel werd het uit 1565 daterende wapenboek van de Haagse glasschilder Willem Jacobsz. digitaal beschikbaar gesteld aan de jubilerende Zuid-Hollandse Vereniging voor Genealogie 'Ons Voorgeslacht' ten behoeve van een integrale kleurenitgave, waaraan een parenteel van zijn nazaten tot circa 1700 is toegevoegd.

Aan Museum Schloss Moyland in Kleef (D) werd voor de samenstelling van een tentoonstellingcatalogus (2007) het adelsdiploma van Alexander van Spaen, dat hem door keizer Leopold I op 25 mei 1661 werd verleend, uit het familiearchief Van Spaen in bruikleen gegeven. Aan het onderzoek ten behoeve van het project 'Land in zicht / Vingboons tekent de wereld van de 17^e eeuw' (tentoonstelling Kunsthal Rotterdam 2007; publicatie Nationaal Archief/Martine Gosselink) werd medewerking verleend bij de identificatie van vlaggen en wapens op schepen.

Automatisering

De in het jaarverslag van 2005 reeds aangekondigde aanleg van nieuwe kabelgoten, met op alle verdiepingen extra stopcontacten en contactpunten voor het netwerk, heeft begin 2006 plaatsgevonden.

Goedgekeurd in de vergadering van de Hoge Raad van Adel van 26 april 2007.

(w.g.) C.O.A. Schimmelpenninck van der Oije, voorzitter

(w.g.) E.J. Wolleswinkel, secretaris

BIJLAGEN: Wapenverleningen 2006

AA EN MAAS

Dit waterschap werd bij besluit van Provinciale Staten van Noord-Brabant van 4 juli 2003 met ingang van 1 januari 2004 opgericht en is samengesteld uit de waterschappen De Aa en De Maaskant.

HOGE RAAD VAN ADEL

Waterschap

AA EN MAAS

NB.

K.B. 12 oktober 2006
nr. 06.003381

In zilver een golvende tweelingbalk van sinopel, vergezeld boven van een vierblad en een merlet, en beneden van een molenijzer, alles van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Diploma
29 oktober 2006

Aan de opgeheven waterschappen waren de volgende wapens verleend:

aan **De Aa**, destijds **Het Stroomgebied van de Aa** geheten, bij Koninklijk Besluit van 21 september 1955, nr. 17: *golvend doorsneden; I in zilver drie molenijzers van keel, geplaatst 2 en 1; II golvend gedwarsbalkt van sinopel en goud van zes stukken. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen;*

aan **De Maaskant** bij Koninklijk Besluit van 12 november 1962, nr. 18: *van sinopel, beladen met een twaalfzijdig rad, aan weerszijden vergezeld van een korenaar, alles van goud; in een golvende schildvoet van azuur een zalm van zilver; het schildhoofd van sabel, beladen met een dwarsbalk van goud. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.*

Namens het waterschap diende dr. W.A. van Ham, secretaris van de Noordbrabantse Commissie voor Wapen- en Vlaggenkunde, bij brief van 3 januari drie ontwerpen in. Anders dan gebruikelijk waren deze ontwerpen niet in de eerste plaats gebaseerd op de wapens van de rechtsvoorgangers, maar op drie historische streekwapens, namelijk van Maasland, Peelland en Het Land van Cuijk, met als kenmerkende figuren respectievelijk het vierblad, het molenijzer en de merlet. Ter representatie van het waterstaatkundig element was hier nog een golvende dwarsbalk aan toegevoegd.

De Raad kon zich met dit uitgangspunt verenigen, temeer daar de buiten beschouwing gelaten figuratie van De Maaskant niet historisch is, maar in 1962 nieuw bedacht. Genoemde elementen waren op verschillende wijze in de ontwerpen verwerkt, waarbij de Raad moest constateren dat het driedelige ontwerp waar de voorkeur van het waterschap naar uitging, heraldische onvolkomenheden vertoonde. Daarom werd besloten om een variant op de andere, vierdelige ontwerpen aan te bevelen die, behalve dat deze heraldisch wel correct waren, van meer creativiteit getuigden. Het waterschap liet echter weten aan het gekozen ontwerp vast te willen houden, waarbij men de Raad wel tegemoet kwam door dit op essentiële punten aan te passen.

Hoewel hiermee een heraldisch aanvaardbaar ontwerp voorlag, stelde de Raad nog enkele wijzigingen voor, bedoeld om een zowel symbolisch als esthetisch optimaal resultaat te verkrijgen. Het waterschap kon uiteindelijk met deze aanbevelingen instemmen, hetgeen niet in het laatst te danken was aan de intermediaire rol die de heer Van Ham in dezen heeft vervuld. In het definitieve ontwerp, het beste dat de revue heeft gepasseerd, zijn Maasland, Peelland en het Land van Cuijk elk gerepresenteerd door één van hun symbolen, alle in de oorspronkelijke kleur rood. De twee golvende dwarsbalken (in heraldische zin een tweelingbalk) staan voor zowel de beide opgeheven waterschappen, De Aa en De Maaskant, als de beide bepalende rivieren, de Aa en de Maas. De kleur groen, een uitdrukkelijke wens van het waterschap, is ongewoon voor een golvende dwarsbalk, maar daarmee tegelijkertijd ook origineel.

Bij K.B. van 12 oktober 2006, nr. 06.003381, werd aan het **waterschap Aa en Maas** het volgende wapen verleend: *in zilver een golvende tweelingbalk van sinopel, vergezeld boven van een vierblad en een merlet, en beneden van een molenijzer, alles van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parels.*

BRONCKHORST

Deze gemeente werd bij Wet van 1 juli 2004 (Stb. 414) met ingang van 1 januari 2005 opgericht en is samengesteld uit de gemeenten Hengelo (Gld.), Hummelo en Keppel, Steenderen, Vorden en Zelhem.

HOGE RAAD VAN ADEL

Gemeente

BRONCKHORST

G

K.B. 3 maart 2006
no: 06.000478

In keel een leeuw van zilver, getongd, genageld en gekroond van goud. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parels

Diploma
28 maart 2006

Aan de opgeheven gemeenten waren de volgende wapens toegekend:
aan **Hengelo** verleend bij Besluit van de Hoge Raad van Adel van 23 september 1818: *van blaauw, waarop een wit geschaduwde beeld;*
aan **Hummelo en Keppel** verleend bij Besluit van de Minister van Justitie van 10 juli 1870, nr. 16: *van zilver, beladen met drie St. Jacobsschulpen van keel, geplaatst twee en een;*
voor **Steenderen** bevestigd bij Besluit van de Hoge Raad van Adel van 7 oktober 1818: *van zilver, beladen van onderen met blauwe keij steenen;*

aan **Vorden**, na aanvankelijke bevestiging bij Besluit van de Hoge Raad van Adel van 20 juli 1816, gewijzigd verleend bij Besluit van de Minister van Justitie van 18 maart 1924, nr. 99: *in zilver een in drie rijen van goud en sabel geschakeerd kruis en een schildvoet van sinopel, beladen met twee golvende dwarsbalken van zilver*;
voor **Zelhem** bevestigd bij Besluit van de Hoge Raad van Adel van 20 juli 1816: *van goud, beladen met een ploeg van sabel, beschenen door de zon*.

Bij de adviesaanvraag van deze gemeente, daterende van 13 september 2005, werden, behalve dat werd gewezen op het reeds bestaande gemeentelijke logo, geen nadere voorstellen gedaan. Het was al spoedig duidelijk dat, waar de wapens van de vijf rechtsvoorgangers geen gemeenschappelijke elementen bevatten, deze geen basis boden om tot een aanvaardbaar resultaat te komen. Er diende dus een nieuw idee te worden ontwikkeld. In eerste instantie werd bezien of het genoemde logo als uitgangspunt zou kunnen dienen. Dit is zeker niet de gebruikelijke gang van zaken, maar het betreffende logo leek in eerste instantie veelbelovend, omdat het in de keuze van de figuren i.c. een burcht en een haas, raakvlakken bezit met de heraldiek. Bij een nadere evaluatie bleken echter met name de in heraldische zin ongewone kleuren van het logo, een beletsel te vormen om het wapen hierop te baseren.

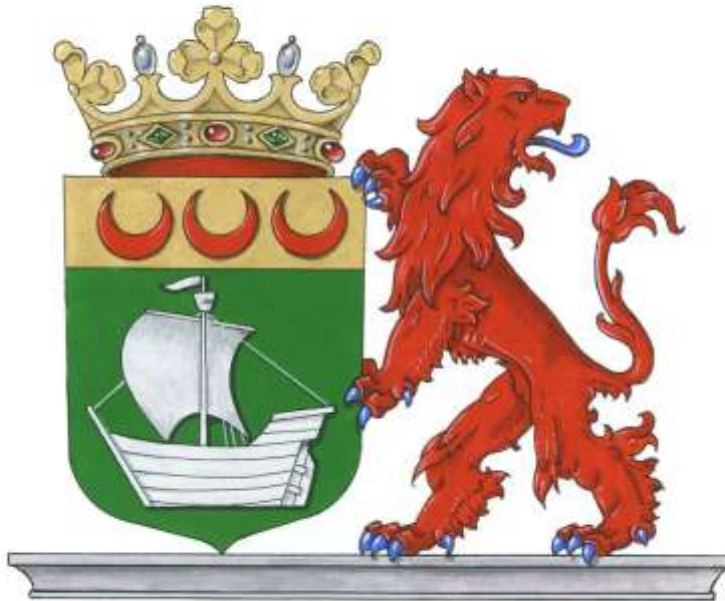
Een veel betere optie werd aangedragen door de naam van de nieuwe gemeente. Bronckhorst is zowel de naam van een vroegere heerlijkheid, later graafschap, waaraan het bekende stadje Bronckhorst nog herinnert, als van het Middeleeuwse geslacht dat hierover de scepter zwaaide. Deze familie, niet te verwarren met andere, gelijknamige families, bediende zich van een eenvoudig wapen met slechts een gekroonde leeuw. De leeuw, als tijdloos symbool van kracht en gezag, is tot één van de populairste figuren geworden in de westerse heraldiek en is ook in vele Nederlandse gemeentewapens present. In de gedaante zoals door de familie Van Bronckhorst gevoerd, is de leeuw echter alleen bekend van de voormalige gemeente Lichtenvoorde, die op 1 januari 2005 is opgegaan in Oost Gelre, zonder dat hij in het wapen van deze nieuwe gemeente is overgenomen. Deze leeuw leek dus bij uitstek geschikt om voor de nieuwe gemeente Bronckhorst, die rijk is aan oude kastelen en landhuizen, als heraldische representatie te dienen, een gedachtegang waar de gemeente zich in bleek te kunnen vinden.

Bij Koninklijk Besluit van 3 maart 2006, nr. 06.000478, werd aan de **gemeente Bronckhorst** het volgende wapen verleend: *in keel een leeuw van zilver, getongd, genageld en gekroond van goud. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parels*.

KOGGENLAND

Deze gemeente werd bij Wet van 5 juli 2006 (Stb. 384) met ingang van 1 januari 2007 opgericht en is samengesteld uit de gemeenten Obdam en Wester-Koggenland, beide tengevolge van een eerdere herindeling ontstaan op 1 januari 1979.

HOGHE RAAD VAN ADEL

Gemeente

KOGGENLAND

NH

K.B. 4 november 2006
nr. 06-003825

In sinipel een met een zeil opgetuigde kogge van zilver; in een schildhoofd van goud drie wassenaars van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parels en ter linkerzijde gehouden door een omziende leeuw van keel, getongd en getagd van azuur.

Diploma
4 december 2006

Aan de opgeheven gemeenten waren de volgende wapens verleend:
aan **Obdam** bij Koninklijk Besluit van 27 november 1979, nr. 19: *in keel een versmalde dwarsbalk, vergezeld boven van drie wassenaars, geplaatst twee en één, beneden van een broek, alles van goud, de broek getopt met een zittende hen van zilver, gekamd en geeld van keel, gebekt van goud. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parels;*
aan **Wester-Koggenland** bij Koninklijk Besluit van 2 mei 1979, nr. 18: *gedeeld; I in zilver, omgewend, een geharnaste St. Joris van natuurlijke kleur, met drie pluimen op de helm, een mantel en*

een sjerp van keel, op een steigerend paard van sabel met een van goud gezoomd zadel van keel, een tussen de benen van het paard kronkelende draak van azuur met een lans van natuurlijke kleur doorstekend; II in goud een ruiter met getrokken zwaard van natuurlijke kleur, in zeventiende-eeuwse kleding van sabel, met een pluim op de hoed en een sjerp van keel, op een steigerend paard van sabel met een van goud gezoomd zadel van keel; in een omgekeerde ingebogen punt van sinopel een gans van zilver, gebekt en gepoot van keel. Het schild gedekt met een kroon van drie bladeren en twee parels en ter linkerzijde gehouden door een omziende leeuw van keel, getongd en genageld van azuur.

Het wapen van Obdam werd in 1979 samengesteld uit het wapen van de oude gemeente van die naam, voor welke in 1816 het wapen van de familie Van Wassenaer, met gouden in plaats van zilveren wassenaars, was bevestigd, en het sprekende wapen van Hensbroek, de andere fusiegemeente. Het wapen van Wester-Koggenland was een compilatie van de wapens van de vier rechtsvoorgangers, te weten Berkhout (St. Joris), Avenhorn (militair), Oudendijk (gans) en Ursem (schildhouder), een geheel dat op gespannen voet staat met de in de ministeriële richtlijnen voorgeschreven “eenvoud”, maar dat op uitdrukkelijke wens van de gemeente destijds is geaccepteerd.

Gelukkig werd aan de Raad thans de vrije hand gegeven om zelf een ontwerp te bedenken. Deze gelegenheid werd aangegrepen om zowel de broek en de hen als de beide gedateerde ruiters af te danken. Gezien het feit dat de gemeente aangaf zich als groengemeente te willen profileren, leek de gans wél een bruikbaar element te zijn. Met deze vogel, centraal geplaatst op een groen veld en vergezeld van de drie wassenaars, ontstond een eenvoudig en evenwichtig wapen dat als eerste ontwerp werd voorgelegd. Als nadeel zou echter kunnen worden gezien dat een dier als de (tamme) gans niet direct over een aansprekende en intelligente uitstraling beschikt.

Dit bracht de Raad ertoe om, zich baserend op de naam van de nieuwe gemeente, een tweede (voorkeurs)ontwerp aan te bieden met de kogge als belangrijkste figuur. Hier had een bezwaar kunnen zijn dat dit schip recentelijk al eerder was aangewend, namelijk voor het wapen van de in dezelfde regio gelegen gemeente Noorder-Koggenland, dat in blauw een gouden kogge vertoont, varende op een zilver en blauwe zee. In een later stadium werd echter vernomen dat aan het bestaan van ook deze gemeente per 1 januari 2007 een einde zou komen door samenvoeging met Medemblik. Er konden nu twee varianten worden voorgelegd, namelijk de kogge van Noorder-Koggenland op een blauw veld en een ander model kogge op een groen veld, beide zonder zee, maar met in een schildhoofd de drie wassenaars in omgekeerde kleuren. Met voorbijgaan van het ontwerp met de gans, viel de keuze van de gemeente op de laatste optie.

Bij Koninklijk Besluit van 4 november 2006, nr. 06.003825, werd aan de **gemeente Koggenland** het volgende wapen verleend: *in sinopel een met één zeil opgetuigde kogge van zilver; in een schildhoofd van goud drie wassenaars van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parels en ter linkerzijde gehouden door een omziende leeuw van keel, getongd en genageld van azuur.*

OUDE IJSSELSTREEK

Deze gemeente werd bij Wet van 1 juli 2004 (Stb. 414) met ingang van 1 januari 2005 opgericht en is samengesteld uit de gemeenten Gendringen en Wisch.

HOGHE RAAD VAN ADEL

Gemeente

OUDE IJSSELSTREEK

9

K.B. 28 augustus 2006
no. 06-002682

Doorsneden door een golvende dwarsbalk van azuur; I in goud een gaande leeuw van keel; II in zilver drie ringen van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parels.

Diploma:
25 oktober 2006

Aan de opgeheven gemeenten waren de volgende wapens toegekend:
voor **Gendringen** bevestigd bij Besluit van de Minister van Justitie van 30 december 1929, nr. 80: *doorsneden; I in azuur een gent van zilver; II in zilver drie ringen van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parelpunten;*
aan **Wisch** verleend bij Koninklijk Besluit van 13 mei 1961, nr. 7: *in goud twee gaande, boven elkander geplaatste leeuwen van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarden.*

Bij brief van 9 november 2005 had de gemeente, zonder zelf voorstellen te doen, de Raad verzocht een wapen te ontwerpen. Daartoe werden, zoals gebruikelijk, eerst de oude wapens bekeken. Over de

herkomst van het wapen van Gendringen bestaat een aardige legende volgens welke de eertijds langs de Oude IJssel gevestigde ganzenhouders hun gent (mannetjesgans) van ringen van verschillende kleur voorzagen, hetgeen volstond om de verder uit vrouwtjes bestaande troepen uit elkaar te houden. De werkelijke betekenis van de naam Gendringen is niet duidelijk, maar het kan nauwelijks toeval zijn dat het wapen de (tegenwoordige) letterlijke betekenis ervan weergeeft. Hoewel het woord 'bevestigd' anders doet vermoeden, is dit wapen pas vanaf 1856 bekend. Bij Wisch is het omgekeerde het geval. In de betreffende periode werd uitsluitend het begrip 'verlening' gebruikt, maar in feite ging het in 1961 om bevestiging van het wapen van de middeleeuwse familie van de heren van Wisch, door dezen sinds de 14de eeuw gevoerd.

Verder werd overwogen dat een zo karakteristiek element als de naamgevende rivier, de Oude IJssel, in het wapen niet mocht ontbreken. Deze rivier, die het territoir van de nieuwe gemeente dwars doorsnijdt, is historisch van groot belang geweest door de afzetting aan haar oevers van ijzerhoudend zand, oer genaamd, hetgeen het gebied tot de bakermat van de (voormalige) ijzerindustrie heeft gemaakt. Ook naar de toekomst toe wordt voor de rivier een bepalende rol voorzien als ecologische verbindingzone en centrum voor recreatieve activiteiten.

Het lag dus voor de hand om de Oude IJssel in de gebruikelijke vorm van een golvende dwarsbalk de centrale plaats te laten innemen in de twee aan te bieden ontwerpen. In de eerste daarvan werden op een zilveren veld de twee gaande rode leeuwen van Wisch aan de in blauw uitgevoerde balk toegevoegd. Voor zilver in plaats van het historische goud werd geopteerd om zodoende, in combinatie met het blauw van de balk, door haar voornaamste wapenkleuren ook Gendringen te representeren. Daarnaast leek het een goede gedachte om in een geheel nieuw ontwerp de golvende dwarsbalk te laten vergezellen door drie plaatselijk gebruikte gietpannen als symbool voor de zo kenmerkende ijzerindustrie. Bij brief van 20 februari liet de gemeente echter weten dat de "verschillende associaties" oproepende vorm van de gietpannen haar niet aansprak, terwijl ook het eerste ontwerp werd afgewezen vanwege (vermeende) onderrepresentatie van Gendringen.

Daarop werd besloten om twee nieuwe ontwerpen voor te leggen, waarin Gendringen ook figuratief, namelijk door de drie ringen, zou worden vertegenwoordigd. Teneinde dit te realiseren werd in het eerste, de onderste van de beide leeuwen door de ringen vervangen, terwijl deze in het tweede op de dwarsbalk werden geplaatst. In het eerste ontwerp werd met de weglating van één van de voor (de heren van) Wisch zo kenmerkende twee gaande leeuwen een stap gezet die tot dusverre was vermeden, maar waarmee wel een zo gelijkwaardig mogelijke representatie van beide gemeenten werd bereikt, met behoud van alle oorspronkelijke kleuren. De voorkeur van de gemeente bleek inderdaad naar dit ontwerp uit te gaan.

Bij Koninklijk Besluit van 28 augustus 2006, nr. 06.002682, werd aan de **gemeente Oude IJsselstreek** het volgende wapen verleend: *doorsneden door een golvende dwarsbalk van azuur; I in goud een gaande leeuw van keel; II in zilver drie ringen van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parels.*

UTRECHTSE HEUVELRUG

Deze gemeente werd bij Wet van 15 september 2005 (Stb. 458) met ingang van 1 januari 2006 opgericht en is samengesteld uit de gemeenten Amerongen, Doorn, Driebergen-Rijsenburg, Leersum en Maarn.

HOGHE RAAD VAN ADEL

Gemeente

UTRECHTSE HEUVELRUG

KB 3 mei 2006
no. 06.001404

Gevierendeeld door een kruis van zilver, het eerste kwartier van sabel, beladen met een leeuw van zilver, getongd, genageld en gekroond van goud, de overige kwartiëren van keel. Beladen met een zuil, een lelie en een rad, alles van goud. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee maal drie parels.

Diploma
27 juni 2006

Aan de opgeheven gemeenten waren de volgende wapens toegekend:
voor **Amerongen** bevestigd bij Besluit van de Hoge Raad van Adel van 11 september 1816: *van zilver met eene bande, ter regterzijde verzeld van drie lelien malordonné, en ter linker van drie lelien staande twee en een, alles van keel* [de beschrijving noemt deze niet, maar volgens de bijbehorende tekening werd het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee maal drie parels];
voor **Doorn** bevestigd bij Besluit van de Minister van Justitie van 25 mei 1883, nr. 33: *een gevierendeeld schild, kwartier een en vier van keel met drie zesspakige gouden raderen, geplaatst twee en een, kwartier twee en drie gefaasd van zilver en keel van acht stukken*;
aan **Driebergen-Rijsenburg** verleend bij Besluit van de Minister van Justitie van 7 maart 1933, nr. 34: *gedeeld; I doorsneden; a in keel drie zuilen van zilver; b in sabel een leeuw van zilver, getongd, genageld en gekroond van goud; II in keel een van onderen gekanteeld schildhoofd van goud*

met twee heele kanteelen en ter weerszijden een half kanteel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen;

voor **Leersum** bevestigd bij Besluit van de Minister van Justitie van 29 mei 1883, nr. 66: *een schild van keel, met drie zuilen van goud, geplaatst twee en een, met een barensteel van hetzelfde;*

aan **Maarn** verleend bij Besluit van de Minister van Justitie van 11 januari 1926, nr. 44: *in keel een zesspakig rad van goud. Het schild gedekt met eene gouden kroon van drie bladeren en twee parelpunten.*

Bij brief van 24 oktober 2005 werd door de Stuurgroep Herindeling Heuvelrug het verzoek gedaan enkele wapens te ontwerpen. De wapens der vijf opgeheven gemeenten beziende, bleek dat, anders dan bij de hiervoor besproken gemeente Bronckhorst, een hierop gebaseerd ontwerp zeer wel mogelijk was. Er is namelijk sprake van enkele gemeenschappelijke elementen, het rad en de zuil, die beide twee maal voorkomen. Het lag dus voor de hand om voor deze twee figuren te kiezen en de schuinbalk van Amerongen, die zich hiermee goed laat combineren, daaraan toe te voegen. Een eerste ontwerp liet dus in zilver een schuinbalk zien met rechts een rad en links een zuil.

Een tweede optie was om, behalve van de gemeentelijke symbolen, ook gebruik te maken van het wapen van de provincie Utrecht, zijnde in rood een zilveren kruis. De ongewone keuze om het provinciewapen als basis van een gemeentewapen te nemen, viel in dit geval te rechtvaardigen door de expliciete opname van de provincie- in de gemeentenaam. Vervolgens was de vraag welke figuren in de door het kruis gevormde kantons te plaatsen. Ten aanzien van de kwartieren twee, drie en vier werd gekozen voor respectievelijk een zuil (Driebergen-Rijsenburg en Leersum), een lelie (Amerongen) en een rad (Doorn en Maarn). Het eerste, belangrijkste kwartier werd ingevuld met het eveneens als kwartier in het wapen van Driebergen-Rijsenburg aanwezige blazoens van het geslacht Van Gaesbeeck(-Abcoude), zijnde in zwart een zilveren leeuw met gouden tong, nagels en kroon. Hiermee werd niet alleen recht gedaan aan het feit dat Driebergen-Rijsenburg qua inwoneraantal veruit het grootst was, maar ook dat genoemde tak Van Gaesbeeck vanouds in alle vijf gemeenten een prominente rol had vervuld, onder andere door middel van de Gaesbeeckse leenkamer, na die van de bisschop de grootste in de provincie Utrecht.

Tenslotte werd, als tegemoetkoming aan een wens van de stuurgroep, ook een “modern” ontwerp voorgelegd met in goud een groen vijfblad, zijnde een heraldische interpretatie van het aan het nationale park Utrechtse Heuvelrug refererende gemeentelijke logo. De stuurgroep opteerde echter voor een van de traditionele ontwerpen en wel het tweede, gebaseerd op het provinciewapen. Voor de kroon ging de voorkeur uit naar die van de gemeente Amerongen.

Bij K.B. van 3 mei 2006, nr. 06.001404, werd aan de **gemeente Utrechtse Heuvelrug** het volgende wapen verleend: *gevierendeeld door een kruis van zilver, het eerste kwartier van sabel, beladen met een leeuw van zilver, getongd, genageld en gekroond van goud, de overige kwartieren van keel, beladen met een zuil, een lelie en een rad, alles van goud. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee maal drie parels.*

COLOFON

H O G E R A A D V A N A D E L

Ingesteld bij Besluit van de Soevereine Vorst van 24 juni 1814, nr. 10;
samenstelling en bevoegdheid: Wet op de adeldom van 10 mei 1994, Staatsblad 360

Bezoekadres (op afspraak): Nassaulaan 2B, 2514 JS Den Haag
(studiezaal geopend op werkdagen van 9.30-16.30 uur)

Postadres: Postbus 16325, 2500 BH Den Haag

Telefoon: 070-3614281 / Fax: 070-3631712

E-mail: info@hogeraadvanadel.nl

Website: www.hogeraadvanadel.nl

Als vast college van advies over de uitvoering in zaken van bestuur van het Rijk heeft de Raad tot TAAK het adviseren van:

- de minister van Algemene Zaken betreffende naamgeving, titulatuur en wapenverlening van leden van het koninklijk huis;
- de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties omtrent adelszaken en de samenstelling en wijziging van de wapens van publiekrechtelijke lichamen;
- de minister van Justitie over verzoeken tot naamswijziging, waarbij de namen van adellijke geslachten of van heerlijkheden betrokken zijn;
- de minister van Defensie inzake ontwerpen van emblemen en medailles van de krijgsmachtsonderdelen.

De COLLECTIE bestaat uit:

- Archieven van de Hoge Raad van Adel van 1814 tot heden;
- Genealogische en heraldische handschriften;
- Enkele archieven van adellijke families;
- Gespecialiseerde bibliotheek.

Voorzitter: drs. C.O.A. baron Schimmelpenninck van der Oije (lid 1984, voorzitter 1991).

Leden: mr. J.P. Eschauzier (1991), jonkvrouw M. van den Brandeler (1992), jonkheer dr. F.K.M. van Nispen tot Pannerden (2002) en mr. H.C.R.M. baron de Wijkerslooth de Weerdesteijn (2005).

Secretaris: mr. E.J. Wolleswinkel (2003).

Eerste medewerker: G.P. Nijkamp.

Tweede medewerker: A. Gritter.

Wetenschappelijk medewerker: dr. J.C. Kort.